

СОЦІОКУЛЬТУРНІ ЧИННИКИ ФОРМУВАННЯ МУЗИЧНИХ ПРЕФЕРЕНЦІЙ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ

Дослідження соціокультурних факторів формування музичних преференцій сучасної студентської молоді України є актуальним, оскільки для студентської молоді музичні преференції та обрані зразки музичного мистецтва стають одним із засобів соціалізації, інструментом адаптації до змін у кризовому суспільстві, характеризують зміст надбаного культурного капіталу. Відтак для дослідження музичних преференцій у контексті соціології музики важливими є питання: з'ясування соціокультурних чинників їх формування, особливо специфічних; розгляду зв'язку музичних преференцій із габітусами студентів різних напрямів професійної підготовки; а також міри обумовленості музичних преференцій культурно-дозвіллевими потребами.

Необхідно зазначити, що питання комунікативної ролі музики свого часу досліджували такі відомі соціологи, як М. Вебер, Т. Адорно, П. Бурдьє, А. Шюц, П. Сорокін. Вітчизняні дослідники також активно вивчали музичні преференції молоді й чинники їх формування, йдеться про таких фахівців, як С. Грица, С. Катаєв, Н. Костенко, О. Костюк, З. Ластовецька-Соланська, О. Орлова, Ю. Романенко, О. Семашко, Л. Скокова, Б. Слющинський, Л. Сокурянська, Л. Черкашина, Р. Шульга.

Мета дослідження – представити концептуальну схему формування музичних преференцій, що складається із соціокультурних чинників, які зумовлюють характер музичних преференцій сучасної української студентської молоді.

У теоретичному сенсі концептуальна схема формування музичних преференцій ґрунтується на синтезі елементів концепції габітусу та практик П. Бурдьє, диспозиційної теорії регуляції соціальної поведінки особистості В. Ядова, елементів концепції стилів життя, розроблених представниками української соціологічної науки Л. Сохань, М. Шульгою, Є. Головахою, Н. Паніною, Л. Бевзенко та ін. Як здається, евристичний потенціал вищеназаних теоретичних розробок придатний для використання при дослідженні формування музичних преференцій. У результаті співвіднесення структурних елементів цих теоретичних конструктів стає можливим розглянути динаміку змін музичних преференцій, що відбувається в континуумі “соціокультурний простір і час (музична культура – молодіжна музична субкультура – типи споживання продуктів музичної культури) – габітус (потреби – емоції та почуття – музичні смаки) – ситуації – практики споживання продуктів музичної культури”.

Основу розробленої концептуальної схеми, її “каркас” складає принцип втіленої в категорії габітусу процесуальності взаємодії зовнішніх (соціокультурних) і внутрішніх (психологічних) чинників, що від ситуативного впливу поступово трансформуються в стійку конфігурацію, що й зумовлює формування музичних преференцій як системи настанов, що оформлюють естетичні потреби особистості в практики споживання продуктів музичної культури. Отже, концептуальна схема формування музичних преференцій представляє собою ієрархічну систему чинників, елементами якої виступають на макросоціальному рівні соціокультурний простір і час (сегмент музичної культури – молодіжна музична субкультура – типи споживання продуктів музичної культури), на мікросоціальному рівні – габітус (потреби – емоції та почуття – музичні смаки) – ситуації – практики споживання продуктів музичної культури. Подальші перспективи вивчення

чинників формування музичних преференцій студентської молоді дозволять показати їх зв'язок із соціокультурними змінами в якості індикатора та специфічної ознаки.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Мінливості культури: соціологічні проєкції / [Н. Костенко, А. Ручка, Л. Скокова та ін.] ; за ред. Н. Костенко. – К. : Інститут соціології НАН України, 2015. – 440 с.